

УДК 336.77

ПРИХОДЬКО ВОЛОДИМИР,*доктор економічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету*

ДІЮЧІ РЕЖИМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ СПАДУ ПРИВАТНИХ ТА ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ

У статті досліджені діючі в Україні режими інвестиційної діяльності. Виконано огляд законодавства України щодо використання інвестиційного потенціалу з урахуванням особливостей галузей економіки країни та регіонів для забезпечення активізації соціально-економічного розвитку.

Ключові слова: інвестиційна діяльність; інвестиційний потенціал регіонів; інвестиції; приватні інвестиції; регіон.

Постановка проблеми та стан її вивчення. Невизначеність світової економічної перспективи, "млявість" міжнародних потоків товарів та капіталів, негативні тренди в царині глобальних фінансів, криза національних бюджетів провідних країн світу не можуть не відбиватися й на економіці України, яка є відкритою до впливів із боку світової кон'юнктури. Погіршилася можливість ресурсного забезпечення реформ. Загострилася проблема суперечності завдань стабілізації та зростання.

У 2012 р. в економіку України іноземні інвестори вклали 6,013 млн дол. США прямих іноземних інвестицій, що на 7,2% менше показника за 2011 рік (6,480 млн дол. США). У 2013 р., за оцінкою експертів, надходження в Україну прямих іноземних інвестицій (ПІІ) може скоротитися до 4 млрд дол. США [17].

Несприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура, зокрема тиск європейського та російського чинника, стримують економічне зростання в Україні. Сповільнення експортних виробництв знайшло відображення в розвитку галузей реального сектора економіки, зокрема таких, як машинобудування [16, с. 4].

Протягом 2010-2012 років державою реалізоване широке коло заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної діяльності та фінансове забезпечення розвитку національної економіки, у тому числі в регіональному аспекті, що забезпечить післякризове відновлення на новій якісній основі як базисі економічного зростання в довгостроковій перспективі. Зокрема, протягом 2012 р. започатковані модернізаційні процеси в базових галузях промисловості - вугільній, металургійній, машинобудівній.

Основними напрямками є створення державою сприятливих умов для реалізації інвестиційної діяльності, забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності.

Наукову базу дослідження становлять численні праці відомих вітчизняних і зарубіжних учених у кількох напрямках. Так, у роботах А. Вебера, Д. Дарвента, Е. Дахмена, М. Енрайта, У. Ізарда, А. Маршала, Ф. Перру, Д. Сольє, М. Сторпера, І. Толенадо, Й. Шумпетера закладено підвалини теорії інвес-

тиційної діяльності. Вагомі здобутки в дослідженні різнопланових теоретичних і практичних проблем діючих режимів інвестиційної діяльності представлені в наукових працях П. М. Алампієва, О. М. Алимова, О. І. Амоші, В. О. Богомоллова, Б. В. Буркинського, М. П. Бутка, Н. І. Верхоглядкової, З. В. Герасимчука, В. М. Гейця, О. Г. Гранберга, Я. А. Жаліло, М. З. Згуровського, В. Ф. Іванюти, А. Б. Кондрашихіна, М. М. Колосовського, С. О. Корецької, В. С. Кравціва, Ю.М. Манцевича, В.В. Микитенко, С.М. Шкарлета та інших. У роботах цих авторів висвітлено різні аспекти регулювання інвестиційної діяльності, зокрема загальні проблеми залучення інвестицій, використання інвестиційного потенціалу регіонів, формування інвестиційних стратегій розвитку. Разом із тим, недостатній рівень розробки проблематики визначення діючих режимів інвестиційної діяльності як інструменту протидії спаду приватних та прямих іноземних інвестицій в Україну зумовив значущість і необхідність подальших досліджень. У першу чергу, це стосується використання інвестиційного потенціалу галузей економіки та регіонів з урахуванням їхніх особливостей для забезпечення активізації соціально-економічного розвитку України.

Метою статті є дослідження діючих в Україні режимів інвестиційної діяльності як інструментів протидії спаду приватних і прямих іноземних інвестицій в Україну, можливостей використання наявного інвестиційного потенціалу регіонів.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність огляду законодавства України щодо використання інвестиційного потенціалу галузей економіки та регіонів з урахуванням їхніх особливостей для забезпечення активізації соціально-економічного розвитку регіону.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що чинним законодавством України створюються всі можливі умови для забезпечення рівного захисту прав, інтересів і майна суб'єктів інвестиційної діяльності всіх форм власності, ефективного інвестування економіки України, розвитку міжнародного економічного співробітництва та інтеграції.

Так, статтею 12-1 Закону України "Про інвести-

ційну діяльність" передбачена державна підтримка реалізації інвестиційних проектів, яка надається шляхом фінансування реалізації співфінансування, кредитування, повної або часткової компенсації відсотків за кредитами за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів; надання державних і місцевих гарантій з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання; застосування інших форм, передбачених цим Законом [2].

Відповідно до цього Закону, відбір інвестиційних пропозицій та проектів для надання державної підтримки здійснюється на конкурсних засадах після державної реєстрації проектних (інвестиційних) пропозицій або інвестиційних проектів та оцінки їхньої економічної ефективності.

Окрім того, із 1 січня 2013 року набрав чинності Закон України "Про стимулювання інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць", спрямований на створення умов для активізації інвестиційної діяльності шляхом концентрації ресурсів держави на пріоритетних напрямках розвитку економіки з метою запровадження новітніх та енергозберігаючих технологій, створення нових робочих місць, розвитку регіонів [1].

Зазначеним Законом передбачено державну підтримку інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях, а також застосування до суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти в пріоритетних галузях економіки, особливостей оподаткування податком на прибуток й оподаткування ввізним митом, згідно з Податковим і Митним кодексами України (далі - Податковий і Митний кодекси).

Прибуток, отриманий від реалізації інвестиційних проектів суб'єктами господарювання, оподатковується за ставками:

- з 1 січня 2013 року до 31 грудня 2017 року включно - 0 відсотків;
- з 1 січня 2018 року до 31 грудня 2022 року включно - 8 відсотків;
- з 1 січня 2023 року - 16 відсотків (основна ставка податку на прибуток з 1 січня 2013 року - 19 %, з 1 січня 2014 року - 16 %) [11].

З 1 січня 2013 року до 31 грудня 2022 року включно суб'єкти господарювання, які реалізують інвестиційні проекти в пріоритетних галузях економіки при ввезенні в митному режимі на територію України устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього, що звільняються від оподаткування ввізним митом, за умови оформлення митної декларації можуть за власним бажанням видавати митному органу податковий вексель на суму податкового зобов'язання з податку на додану вартість, визначену в такій митній декларації [12].

Тимчасово (до 1 січня 2018 року) звільняються від оподаткування ввізним митом при ввезенні на митну територію України та поміщенні в митний режим імпорту устаткування (обладнання) та комплектуючі виробів до нього, що ввозяться суб'єктами господарювання винятково для реалізації інвестиційних проектів, схвалених відповідно до Закону України "Про стимулювання інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць", за умови, що зазначені товари не є підакцизними, виготовлені не більше, ніж за три роки до моменту державної реєстрації інвести-

ційного проекту та не були у використанні, не виробляються в Україні та не мають аналогів в Україні [1].

Відповідно до Закону, пропозиція щодо визначення інвестиційних проектів, які реалізуються в пріоритетних галузях національної економіки, може подаватися від облдержадміністрацій.

Поряд із цим, Податковим кодексом встановлено сприятливий режим оподаткування діяльності суб'єктів господарювання, які забезпечують реалізацію інвестиційних проектів, спрямованих, зокрема, на підвищення енергоефективності та енергозбереження, забезпечення виробництва та використання альтернативних джерел палива [11].

Також встановлено перелік видів діяльності, які стимулюються державою, шляхом використання відповідних фіскальних інструментів.

Тимчасово, до 1 січня 2020 року, звільняються від оподаткування:

- прибуток виробників біопалива, отриманий від продажу біопалива;
- прибуток підприємств, отриманий ними від діяльності з одночасного виробництва електричної й теплової енергії з використанням біологічних видів палива та/або виробництва теплової енергії з використанням біологічних видів палива;
- прибуток виробників техніки, обладнання, устаткування, визначених статтею 7 Закону України "Про альтернативні види палива", для виготовлення та реконструкції технічних і транспортних засобів, у тому числі самохідних сільськогосподарських машин та енергетичних установок, які споживають біологічні види палива, одержаний від продажу зазначеної техніки, обладнання та устаткування, що були вироблені на території України [5].

Тимчасово, до 1 січня 2020 року, звільняється від оподаткування прибуток підприємств, отриманий ними від господарської діяльності з видобування та використання газу (метану) вугільних родовищ, що здійснюються відповідно до Закону України "Про газ (метан) вугільних родовищ" [8].

Тимчасово, строком на 10 років, починаючи з 1 січня 2011 року, звільняється від оподаткування:

- прибуток суб'єкта господарської діяльності, отриманий від надання готельних послуг (у готелях категорій "п'ять зірок", "чотири зірки", "три зірки", у тому числі новозбудованих чи реконструйованих або в яких проведено капітальний ремонт чи реставрацію існуючих будівель і споруд (за умови, що дохід від реалізації послуг із розміщення шляхом надання номера для тимчасового проживання складає не менше 50 відсотків сукупного доходу такого суб'єкта господарської діяльності за відповідний податковий (звітний) період, у якому застосовується пільга);

- прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств легкої промисловості, окрім підприємств, які виробляють продукцію на давальницькій сировині;

- прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств галузі електроенергетики, які виробляють електричну енергію винятково з відновлювальних джерел енергії;

- прибуток, отриманий від основної діяльності підприємств суднобудівної промисловості;

- прибуток підприємств літакобудівної промисловості, отриманий від основної діяльності, а також від проведення такими підприємствами науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які виконуються для потреб літакобудівної промисловості;

- прибуток підприємств машинобудування для агропромислового комплексу.

Податковим кодексом також встановлено сприятливий режим оподаткування діяльності суб'єктів індустрії програмної продукції, зокрема:

- тимчасово, з 1 січня 2013 року до 1 січня 2023 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання програмної продукції;

- з 1 січня 2013 року встановлена ставка податку на прибуток підприємств для суб'єктів індустрії програмної продукції в розмірі 5 відсотків [11].

Митним кодексом передбачено стимулюючі норми щодо залучення іноземних інвестицій, зокрема, встановлено, що:

- товари (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), що ввозяться на митну територію України на строк не менше 3 років іноземними інвесторами відповідно до Закону України "Про режим іноземного інвестування" з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, звільняються від сплати ввізного мита. При відчуженні таких товарів раніше трьох років із часу зарахування їх на баланс ввізне мито сплачується на загальних підставах;

- товари, що ввозяться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), звільняються від сплати ввізного мита [12].

Також Митним кодексом удосконалено правові засади відкриття та експлуатації вільних митних зон.

Вільні митні зони в Україні можуть бути таких типів:

- комерційного типу, створюються з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків;

- сервісного типу, створюються з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів їх складових частин;

- промислового типу, створюються для цілей переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон [12].

Вільні митні зони можуть створюватися в пунктах пропуску через державний кордон України, на територіях морських і річкових портів, аеропортів, на залізничних станціях та на територіях підприємств, а також в інших місцях, у яких можливо забезпечити режим вільної митної зони відповідно до цього Кодексу.

Відкриття вільних митних зон комерційного та сервісного типів здійснюється відповідно до положень розділу 15 Митного кодексу.

Відкриття вільних митних зон промислового типу здійснюється окремими законами України.

Законом України "Про державно-приватне партнерство" визначено організаційно-правові засади, принципи, форми та сфери взаємодії державних партнерів із приватними партнерами в Україні. Так,

відповідно до статті 4 Закону України "Про державно-приватне партнерство" визначено перелік сфер, у яких може застосовуватись таке партнерство, зокрема: пошук, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування; машинобудування; збір, очищення та розподілення води; охорона здоров'я; туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт; оброблення відходів; виробництво, розподілення та постачання електричної енергії [9].

Статтею 18 зазначеного Закону визначено шляхи надання державної підтримки здійснення державно-приватного партнерства, зокрема:

- надання державних гарантій, гарантій Автономної Республіки Крим та місцевого самоврядування;

- фінансування за рахунок коштів Державного чи місцевих бюджетів та інших джерел згідно із загальнодержавними та місцевими програмами;

- в інших формах, передбачених законом.

Крім того, відповідно до Закону України "Про концесії":

- одним із основних принципів діяльності, пов'язаної з наданням та отриманням концесії, є участь держави, органів місцевого самоврядування в частковому фінансуванні об'єктів концесії, які мають соціальне значення;

- концесіонером збиткових і низькорентабельних об'єктів концесії, що мають важливе соціальне значення концесіодавець може надавати пільги щодо концесійних платежів, у тому числі у вигляді розстрочки, відстрочки, повного або часткового звільнення від сплати концесійних платежів на певний термін, а також передбачати в договорі надання дотацій, компенсацій та пільг [4].

Чинні стимулюючі норми законодавства відкривають шлях до використання повною мірою наявного інвестиційного потенціалу регіонів, з урахуванням їхніх особливостей для забезпечення активізації соціально-економічного розвитку регіону, залучення в економіку додаткових фінансових ресурсів, створення нових робочих місць та збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів шляхом реалізації інвестиційних проектів.

Законом України "Про стимулювання розвитку регіонів" визначено, що стимулювання розвитку регіонів здійснюється, зокрема, на засадах програмно-цільового підходу до розв'язання проблем соціально-економічного розвитку, створення сприятливого інвестиційного середовища в регіонах: концентрації на конкурсній основі коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, а також інших ресурсів з метою досягнення найбільш ефективного їх використання для цілей регіонального розвитку [7].

Цим законом передбачено, що з метою стимулювання розвитку депресивних територій у їхніх межах можуть здійснюватись, зокрема, такі заходи:

- цільове спрямування державних капітальних вкладень у розвиток виробничої, комунікаційної та соціальної інфраструктури;

- надання державної підтримки, у тому числі фінансової, малим підприємствам, сприяння формуванню об'єктів інфраструктури розвитку підприємництва, таких як бізнес-центри, бізнес-інкубатори, інноваційні та консалтингові центри, венчурні фонди тощо.

Статтею 24-1 Бюджетного кодексу України з метою забезпечення фінансування заходів, спрямованих на виконання, зокрема, державних цільових

програм та інвестиційних програм (проектів) у частині виконання заходів регіонального розвитку; програм і заходів соціально-економічного розвитку регіонів, включаючи програми й заходи розвитку окремих адміністративно-територіальних одиниць (малих міст, гірських населених пунктів, населених пунктів зон спостереження тощо), передбачено створення державного фонду регіонального розвитку у складі загального фонду Державного бюджету [10].

Поряд із цим, Законом України "Про державні цільові програми" визначено правові засади для використання з метою сприяння реалізації державної політики на пріоритетних напрямках розвитку держави, окремих галузей економіки та адміністративно-територіальних одиниць; забезпечення концентрації фінансових, матеріально-технічних, інших ресурсів, виробничого та науково-технічного потенціалу, а також координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій для розв'язання найважливіших проблем, такого інструменту, як державні цільові програми [6].

У червні 2012 року Верховною Радою України прийнято Закон України "Про індустріальні парки", яким передбачено стимулюючі заходи щодо створення та функціонування індустріальних парків, які можуть утворюватися на землях державної, комунальної та приватної власності [13].

Згідно із Законом, земельна ділянка, використання якої планується для створення та функціонування індустріального парку, може розташовуватися в межах або за межами населених пунктів, її площа має бути не більше 700 гектарів.

Законом визначено, що в межах індустріального парку може здійснюватися господарська діяльність у сфері промислового виробництва, інформації й телекомунікацій, а також науково-дослідна діяльність.

Крім того, Закон передбачає звільнення від пайової участі в розвитку місцевої інфраструктури ініціаторів створення - суб'єктів господарювання, керуючих компаній та учасників індустріального парку.

Також Митним кодексом встановлено, що при ввезенні на митну територію України від оподаткування митом звільнюються:

- устаткування, обладнання та комплектуючі до них, матеріали, що не виробляються в Україні, які не є піддакцизними товарами та ввозяться ініціаторами створення - суб'єктами господарювання, керуючими компаніями індустріальних парків для облаштування індустріальних парків;

- устаткування, обладнання та комплектуючі до них, що не виробляються в Україні та не є піддакцизними товарами, які ввозяться учасниками індустріальних парків для здійснення господарської діяльності в межах індустріальних парків [12].

Спростити ведення бізнесу інвесторами в регіонах покликаний також Закон України "Про підготовку та реалізацію інвестпроектів за принципом "єдиного вікна", яким започатковано першочергові кроки до створення "єдиних вікон" реєстрації підприємств, що здійснюють інвестпроект.

Висновки

Проведений аналіз показує, що законодавством України передбачено державну підтримку інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях, а також за-

стосування до суб'єктів господарювання, які реалізують інвестиційні проекти в пріоритетних галузях економіки, особливостей оподаткування податком на прибуток й оподаткування ввізним митом, згідно з Податковим і Митним кодексами України. Комплекс законодавчих актів державно-приватного партнерства та регуляторної лібералізації в цій галузі узгоджений із пріоритетами економічного розвитку і є важливим підґрунтям подолання кризових явищ в інвестиційній сфері.

Реформи у сфері започаткування бізнесу, реєстрації власності та оподаткування підприємницької діяльності дали змогу Україні, за оцінкою рейтингу Doing Business-2013, стати найактивнішою країною в регіоні й третьою серед країн світу, що найінтенсивніше здійснюють політику реформ щодо створення сприятливого підприємницького середовища у власних національних економіках. Загалом у рейтингу Україна поліпшила позицію на 15 пунктів та посіла 137 місце серед 185 країн світу (у 2012 р. - 152 місце) за сприятливістю умов для підприємницької діяльності, за показником "створення підприємств" - піднялася зі 116 до 50 місця [15, с. 40].

Результати реалізації Програми економічних реформ, започаткованої у 2010 р., відображені в Індексі глобальної конкурентоспроможності, який щорічно розраховується фахівцями Всесвітнього економічного форуму. Згідно з індексом 2012/2013 Україна поліпшила позицію на 9 пунктів і посіла 73 місце серед 144 країн світу (згідно з індексом 2011/2012 - 82 місце), причому поліпшення спостерігалось за 9 складниками індексу з 12 [15, с. 47].

Однак чимало питань залишилося невирішеними. Головне, не відбулося реального потепління бізнес-клімату. Значна частина грошей, зареєстрованих в Україні як іноземні інвестиції, насправді є коштами українських фінансово-промислових груп, які йдуть з офшорів [18, с. 33].

Ріст на 15 пунктів у рейтингу легкості ведення бізнесу України забезпечили суттєві спрощення вимог до реєстрації підприємств, зниження вартості цієї процедури, скорочення строків реєстрації власності й спрощення системи сплати податків - введенням практики електронного здавання звітності. Але при цьому нікуди не зникли нечесна конкуренція, монополізація економіки, тиск контролюючих органів, корупція, недосконалість судочинства, які, знову-таки, використовуються як інструмент тиску на інвесторів.

Так, Україна посіла 134 місце зі 144 країн за "Правами власності", а також 141-е місце за "Ефективністю законодавчої бази у вирішенні суперечок" та "Захистом інтересів меншості акціонерів". Україна також посідає 139 місце за показником "Ефективність законодавчої бази в опротестуванні рішень регуляторних дій", 135 місце за показником "Тягар державного регулювання" і 133 місце за показником "Нерегулярні платежі та хабарі".

Інший аспект, за яким Україна отримала дуже низький рейтинг (132 місце), показник "Ефективність антимонопольної політики" і "Втрати бізнесу від недосконалих правил щодо прямих іноземних інвестицій" [14, с. 7].

Вищевказане свідчить, що точкові підлаштування, корекції законодавчих актів під критерії певних, нехай навіть і дуже шанованих міжнародних рейтингів, це добре. Однак вирішального впливу на

реальне й незворотне покращення бізнес-клімату вони поки що не справили.

Усвідомлення державним істеблшментом того, що політика модернізації, досі сконцентрована на інституційних змінах та підготовці нормативно-правових засад інвестиційної сфери, відтепер має бути зорієнтована на більш рішучі структурні зрушення в реальному секторі, зафіксована в програмному документі державного рівня - Посланні Президента України до Верховної Ради [15, с. 41].

Аналіз забезпечення ефективного правозастосування прийнятих нормативно-правових актів у цій сфері на тлі зменшення кількості та тривалості адміністративних процедур, що стане основою та стимулом для підприємницької діяльності в країні та підвищення конкурентоспроможності підприємництва на зовнішньому та внутрішньому ринках, інтенсифікації інвестиційно-інноваційної діяльності та створення нових робочих місць складатиме предмет та зміст наших подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України "Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць" від 06.09.2012 № 5205-VI // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2013. - № 32. - Ст. 410.
2. Закон України "Про інвестиційну діяльність" від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1991. - № 47. - Ст. 646.
3. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.1996 № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1996. - № 19. - Ст. 80.
4. Закон України "Про концесії" від 16.07.1999 № 997-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 1999. - № 41. - Ст. 372.
5. Закон України "Про альтернативні види палива" від 14.01.2000 № 1391-XIV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2000. - № 12. - Ст. 94.
6. Закон України "Про державні цільові програми" від 18.03.

- 2004 № 1621-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2004. - № 25. - Ст. 352.
7. Закон України "Про стимулювання розвитку регіонів" від 08.09.2005 № 2850-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2005. - № 51. - Ст. 548.
8. Закон України "Про газ (метан) вугільних родовищ" від 21.05.2009 № 1392-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2009. - № 40. - Ст. 578.
9. Закон України "Про державно-приватне партнерство" від 01.07.2010 № 2404-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2010. - № 40. - Ст. 524.
10. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2010. - № 50-51. - Ст. 572.
11. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. - Ст. 112.
12. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2012. - № 44-45, № 46-47, № 48. - Ст. 552.
13. Закон України "Про індустриальні парки" від 21.06.2012 № 5018-VI // Відомості Верховної Ради (ВВР). - 2013. - № 22. - Ст. 212.
14. Партнерство з метою підвищення конкурентоспроможності економіки України. 2012-2013. - К. : Американська Торгова Палата в Україні, 2013. - С. 8-13 [Електронний ресурс]. - Режим доступу : /http://chamber.ua/competitiveness/.
15. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році : Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України. - К. : НІСД, 2013. - С. 40-47.
16. Шавалюк Л. Системна рецесія / Л. Шавалюк // Український тиждень. - 2013. - № 25-26 (243-244). - 28.06.-4.07.2013. - С. 4-5.
17. Письменна Т. Чому інвестиції не йдуть в Україну / Т. Письменна // Коментарі. - 2011. - № 6, 2.12.2011. - С. 20.
18. Трибушная Е. Иллюзия реформ / Е. Трибушная // Корреспондент. - 12.07.2013. - С. 33.
19. Закон України "Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна" від 21.10.2010 № 2623-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2011. - № 11. - Ст. 70.

Приходько Владимир,

доктор экономических наук, старший научный сотрудник, заведующий кафедрой международных экономических отношений Ужгородского национального университета

**ДЕЙСТВУЮЩИЕ РЕЖИМЫ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
КАК ИНСТРУМЕНТ ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ УМЕНЬШЕНИЮ ЧАСТНЫХ И ПРЯМЫХ
ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ В УКРАИНУ**

В статье проанализированы действующие в Украине режимы инвестиционной деятельности. Сделан обзор законодательства Украины по использованию инвестиционного потенциала с учетом особенностей отраслей экономики и регионов для обеспечения активизации социально-экономического развития.

Ключевые слова: *инвестиционная деятельность; инвестиционный потенциал регионов; инвестиции; частные инвестиции; регион.*

Prykhodko Volodymyr,

Doctor of Economics, Senior Fellow, Acting Head of the International Economic Relations Department of Uzhgorod National University

**EFFECTIVE INVESTMENT ACTIVITY REGIMES AS INSTRUMENT OF COUNTERACTING
DOWNTURN IN PRIVATE AND FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN UKRAINE**

The paper reviews legislation of Ukraine to identify potential terms for securing equal protection of rights, interests and assets of investment activity agents. There are principles for selection of investment proposals and projects to be supported by the government refined. Directions for promoting investment activity in the priority

branches of economy are determined. The author establishes specific aspects of applying principles and forms of interaction between state partners and private partners in the field of investment activity in Ukraine. Ways of supporting Public Private Partnership by the government are identified.

There is a review given of current legislative regulations that encourage the use of the available investment potential of regions with allowance for their specificity. Directions for promoting the socio-economic development of regions and recruitment of additional financial resources to the economy are identified.

An efficiency analysis of reforms in the fields of startups, registration of property and taxation of business activity is performed. The author identifies some limitations of the existing business environment in Ukraine, namely: unfair competition, monopolization of economy, pressure of regulatory bodies, corruption, inadequate legal proceedings which are used as an instrument of pressure against investors.

The paper refined some measures for promoting the development of depressive areas. Principles for the use of a special-purpose approach to addressing challenges of regional socio-economic development are established. A legal framework for focusing financial, material, technical and other resources on the priority development directions of the state, individual branches of economy as well as administrative and territorial units is determined. There are specific aspects of the legislative background in respect of promoting the creation and operation of industrial parks identified. A simplified regime of running business by investors in regions is ascertained.

Prospects of future research into effective enforcement of adopted statutory instruments regulating investment activity are outlined.

Keywords: investment activity; investment potential regions; investment; private investment; region.

REFERENCES

1. The Law of Ukraine «On stimulate investment in priority sectors of the economy to create new jobs» from 06.09.2012 № 5205-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2013, vol. 32, pp. 410 (ukr).
2. The Law of Ukraine «On investment activity» of 18.09.1991 № 1560-XII, *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 1991, vol. 47, pp. 646 (ukr).
3. The Law of Ukraine «On foreign investments» from 19.03.1996 № 93/96-VR, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1996, vol. 19, pp. 80 (ukr).
4. The Law of Ukraine «On concessions» from 16.07.1999 № 997-XIV, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 1999, vol. 41, pp. 372 (ukr).
5. The Law of Ukraine «On Alternative Fuels» from 14.01.2000 № 1391-XIV, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2000, vol. 12, pp. 94 (ukr).
6. The Law of Ukraine «On the State Target Program» from 18.03.2004 № 1621-IV, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2004, vol. 25, pp. 352 (ukr).
7. The Law of Ukraine «On the promotion of regional development» of 08.09.2005 № 2850-IV, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2005, vol. 51, pp. 548 (ukr).
8. The Law of Ukraine «On gas (methane) of coal deposits» from 21.05.2009 № 1392-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2009, vol. 40, pp. 578 (ukr).
9. The Law of Ukraine «On Public-Private Partnership» from 01.07.2010 № 2404-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2010, vol. 40, pp. 524 (ukr).
10. The Budget Code of Ukraine of 08.07.2010 № 2456-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2010, vol. 50-51, pp. 572 (ukr).
11. Tax Code of Ukraine of 02.12.2010 № 2755-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2011, vol. 13-14, vol. 15-16, vol. 17, pp. 112 (ukr).
12. Customs Code of Ukraine of 13.03.2012 № 4495-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2012, vol. 44-45, vol. 46-47, vol. 48, pp. 552 (ukr).
13. The Law of Ukraine «On Industrial Parks» from 21.06.2012 № 5018-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady (VVR)*, 2013, vol. 22, pp. 212 (ukr).
14. Partnership to improve the competitiveness of the economy of Ukraine. 2012-2013 (2013), Kyiv, pp. 8-13, available at: /http://chamber.ua/competitiveness/(ukr).
15. On the internal and external situation of Ukraine in 2013. Annual Address of the President of Ukraine to the Verkhovna Rada of Ukraine (2013), NISD, Kyiv, pp. 40-47 (ukr).
16. Shavaliuk L. (2013), Systemic recession, *Ukrainskyi tyzhden*, vol. 25-26 (243-244), 28.06.-4.07.2013, pp. 4-5 (ukr).
17. Pysmenna T. (2011), Why investment will not go to Ukraine, *Komentari*, vol. 6, 2.12.2011, pp. 20 (ukr).
18. Tribushnaia E. (2013), *Korespondent*, 12.07.2013, pp. 33 (rus).
19. The Law of Ukraine «On the preparation and implementation of investment projects on the principle of «one window» of 21.10.2010 № 2623-VI, *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2011, vol. 11, pp. 70 (ukr).

© Приходько Володимир

Надійшла до редакції 29.08.2013